

A Kulin György-díj kitüntetettje: Zajác György

Fél évszázados ismeretterjesztő, mozgalom-építő és változócsillagászati tevékenységért Zajác Györgynek ítélte oda az MCSE Elnöksége a 2022. évi Kulin György-díjat.



Zajác György előad a debreceni változós találkozón (Károlyi Gábor felvétele)

A díjátadásra az október 8-i változós találkozón került sor, melynek a debreceni Atomki adott otthont. A találkozón elsősorban változócsillagászati témájú előadásokat hallgathatt meg a közönség. Ezúttal a nagy múltú MACSED (Magnitúdó Csillagászat Egyesület Debrecen) tevékenységéről és a Hortobágyi Csillagoségbolt-parkról is hallhattunk előadásokat. Sajnos jóval kevesebben vettek részt találkozónkon a vártnál, mind az előadók, mint a regisztrált résztvevők körében nagyon sokan beteget jelentettek: covid-fertőzés miatt nem tudtak eljönni, ami alaposan felforgatta a találkozó menetét. Így is 35 fő vett részt rendezvényünkön, ott voltak a „veterán” változósok épp úgy, mint a középgeneráció képviselői, és nagy örömeinkre szép számmal jöttek el fiatalabb érdeklődők.

Zajác György (Zag) méltán érdemelte ki az elismerést. A változócsillagok észlelésével, majd adataik feldolgozásával a hetvenes évek óta foglalkozik. Az Albireo AmatőrCsillagász Klubhoz csatlakozva létrehozta a Magnitudo című lapot, amelynek 1974 és 1980 között nyolc száma jelent meg, benne rengeteg feldolgozással, változócsillag-fénygörbével, jó képet adva hazai változócsillag-észlelésekről, és az adatok hasznosíthatóságáról. Programozó matematikusként elsők között használta fel a számítástechnika lehetőségeit a változócsillag-adatok feldolgozásában. A fénygörbék simításával kapcsolatos eredményeiről az AAVSO 1997-es találkozóján is beszámolt. A későbbiekben a japán VSNET adatainak felhasználásával hozott létre adatbázist, az onnan kinyert fénygörbéket rendszeresen bemutatta találkozóinkon.

A debreceni találkozón tartott előadásából (Változózás Debrecenben – Magnitudo) megtudhattuk, hogy pontos kimutatást vezetett az elmúlt évtizedek szakköri és ismeretterjesztő tevékenységéről is. Impozáns adatok következnek! Az elmúlt fél évszázadban 2075 szakköri foglalkozáson 29 770 fő vett részt, az ismeretterjesztő programokon (előadások, távcsöves bemutatók) 1648 alkalommal 81 937-an szerezhettek csillagászati ismereteket. Az 1983 és 2022 között tartott 106 komplex bemutatón 12 038-an vettek részt. Az ismeretterjesztő programokat Debrecenben, Hajdú-Bihar megyében, illetve a Partiumban tartották.

Zajác György a debreceni Agora munkatársaként – ahol a planetáriumi programokat és a távcsöves bemutatókat szervezte – is sokat tett a csillagászat népszerűsítéséért. Reméljük, nyugdíjas éveiben ismét több energiát tud fordítani csillagászati megfigyelésekre, különös tekintettel a változócsillagokra.

Mizser Attila